

اشهد ان لا اله الا الله محمد بن عبد الله

تحلیلی جامع از جزئیات تکان دهنده توافق وین و قطعنامه ۲۲۳۱

مقدمه

آنچه در سرآغاز متن برنامه جامع مشترک اقدام جلب توجه می کند و سؤال های گوناگونی را به ذهن متبادر می سازد، این است که ایران در **پیشگاه ۱+۵** که خودشان دارای سلاح هسته ای و تعداد زیادی کلاهک هسته ای و تسلیحات کشتار جمعی هستند و در این زمینه متهم هستند و باید به ایران و جهان پاسخ بدهند، متعهد می شود که تحت هیچ شرایطی به دنبال بمب هسته ای نرود!

Iran reaffirms that under no circumstances **will Iran ever seek, develop or acquire any nuclear weapons.**

با نگاهی به متن برنامه جامع مشترک اقدام (JCPOA) و متن قطعنامه ۲۲۳۱، به نظر می‌رسد سازوکارهایی که آمریکا و ۱+۵ در این دو سند گنجانده‌اند، بسیار حساب شده و آینده‌نگرانه است؛ به گونه‌ای که تعهدات و محدودیت‌های ایران به دقت ترسیم شده و باید در زمان مقرر انجام شود ولی تعهدات طرف مقابل غالباً به صورت مبهم و مشروط به راستی آزمایی اژانس ذکر شده است. به علاوه اینکه اصل «همزمانی» در اجرای متقابل تعهدات در برنامه جامع مشترک اقدام و قطعنامه رعایت نشده است.

قطعنامه ۲۲۳۱ حداقل تا ۱۰ سال پس از تاریخ پذیرش برنامه جامع مشترک اقدام برقرار است؛ در حالیکه دوره زمانی برنامه جامع مشترک اقدام ۸ سال است، یعنی حتی پس از اجرای ۸ ساله برنامه جامع مشترک اقدام توسط ایران، قطعنامه ۲ سال دیگر ادامه دارد تا از ماهیت منحصراً صلح‌آمیز برنامه هسته‌ای ایران اطمینان حاصل کند.

نکته مهم دیگر این است که برای این دو سند «زمان پایان» وجود ندارد. در برنامه جامع مشترک اقدام بر «اجرای کامل» و «اجرای موفق»؟؟؟ تأکید شده که معیار روشنی و قطعی برای آنها وجود ندارد و حتی در صورت اجرای کامل و موفق برنامه جامع مشترک اقدام، منجر به اعتماد شورای امنیت به ماهیت منحصراً صلح‌آمیز برنامه هسته‌ای ایران نخواهد شد و عادی شدن پرونده ایران در هاله‌ای از ابهام قرار خواهد داشت.

زیرساخت‌های قوانین تحریم اروپا و آمریکا و بستر قطعنامه های قبلی شورای امنیت نیز حفظ خواهد شد تا در زمانی که به تشخیص هر یک از کشورهای ۱+۵ لازم باشد، دوباره برای تنبیه ایران به کار گرفته شوند.

بعد از صدور قطعنامه ۲۲۳۱، تعهدات ایران در برنامه جامع مشترک اقدام، جنبه بین‌المللی پیدا کرده و همه ی کشورها باید در مناسبات خود با ایران نسبت به مفاد این قطعنامه پایبند باشند.

نکته کلیدی دیگر این است که ایران باید تمام درخواست های آژانس بین‌المللی انرژی اتمی را بپذیرد و دست آژانس برای هر نوع درخواستی باز است و ایران ملزم است که به طور کامل با آژانس همکاری نماید تا آژانس درباره راستی آزمایی فعالیت‌های ایران اظهار نظر کند.

در بند عملیاتی ۲۷ قطعنامه تأکید شده است که سازوکار برنامه جامع مشترک اقدام فقط مختص ایران است و سایر کشورها می‌توانند طبق حقوق و تکالیف خود در NPT عمل کنند و به صراحت ایران یک استثنا در مناسبات بین‌المللی معرفی شده است؛ لذا به نظر می‌رسد آمریکا و ۱+۵ علاوه بر محدودیت‌ها و محرومیت‌هایی که به ایران تحمیل کرده‌اند، از هیچ فرصتی برای «تحقیر جهانی ایران»!! صرف نظر نکرده و نخواهند کرد.

27. **Decides** that all provisions contained in the JCPOA are **only for the purposes of its implementation between the E3/EU+3 and Iran** and should not be considered as setting precedents for any other State or for principles of international law and the rights and obligations under the **Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons** and other relevant instruments, as well as for internationally recognized principles and practices.

بر مبنای برنامه جامع مشترک اقدام و قطعنامه ۲۲۳۱، برنامه هسته ای از این پس دیگر «حقی» برای ایران نیست بلکه «مجوّزی» تعریف شده، محدود و کنترل شده از سوی قدرت‌هاست. طبق قطعنامه ۲۲۳۱ و برنامه جامع مشترک اقدام، ایران حق غنی سازی و تحقیق و توسعه ی غنی سازی ندارد؛ مگر در مواردی که اجازه داده شده است.

Iran envisions that this JCPOA will allow it to move forward with an **exclusively peaceful**, indigenous nuclear programme, in line with scientific and economic considerations, **in accordance with the JCPOA**, and with a view to building confidence and encouraging international cooperation. In this context, the initial **mutually determined limitations** described in this JCPOA will be followed by a **gradual** evolution, at a reasonable pace, of Iran's peaceful nuclear programme, including its enrichment activities, to a **commercial programme** for exclusively peaceful purposes, consistent with international non-proliferation **norms**.

The E3/EU+3 envision that the implementation of this JCPOA will progressively allow them to gain confidence in the **exclusively peaceful nature** of Iran's programme. The JCPOA reflects mutually determined parameters, **consistent with practical needs**, with **agreed limits** on the scope of Iran's nuclear programme, including enrichment activities and R&D. The JCPOA addresses **the E3/EU+3's concerns**, including through comprehensive measures providing for transparency and verification.

A: 1. Iran's **long term plan** includes **certain agreed limitations** on all uranium enrichment and uranium enrichment-related activities including certain limitations on specific research and development (R&D) activities for **the first 8 years**, to be followed by **gradual** evolution, at a **reasonable pace**, to the **next stage** of its enrichment activities for exclusively peaceful purposes, as described in Annex I. Iran will abide by its voluntary commitments, as expressed in its own long-term enrichment and enrichment R&D plan to be submitted as part of the initial declaration for the Additional Protocol to Iran's Safeguards Agreement.

در مقدمه برنامه جامع مشترک اقدام، ماهیت برنامه ی هسته ای ایران از «صنعتی» به «تجاری» تغییر یافته است؛ لذا به نظر می رسد از این پس منطق حاکم بر وجود و توسعه فعالیت ها و تأسیسات هسته ای ایران منحصراً «نیاز عملی و بالفعل» خواهد بود و نه موضوعاتی چون «خودباوری علمی»، «پیشرفت صنعتی» و «بازدارندگی». در نتیجه عملاً بسیاری از فعالیت های هسته ای یا اکنون تعطیل و برچیده می شوند و یا در آینده حذف و برچیده خواهند شد و عملاً برنامه ی هسته ای فقط برای «ویتترین» و «حفظ آبرو» در مواردی با توافق و اجازه ی ۱+۵، ادامه خواهد یافت که فقط برای کشور هزینه خواهد داشت.

آینده تحریم‌ها

از متن این دو سند چنین فهم می‌شود که زیرساخت و ریل‌گذاری تحریم علیه ایران چه در اروپا در قالب «Council Decision»، چه در آمریکا در قالب «قوانین کنگره» و چه در شورای امنیت در قالب قطعنامه‌های قبلی حفظ خواهد شد. لذا در واقع تحریم‌ها تعلیق می‌شوند و نه لغو؛ و تعلیق تحریم‌ها، تدریجاً و مشروط به راستی آزمایشی اژانس خواهد بود. به علاوه بحث کاسته شدن فشار تحریم‌ها و تعلیق آنها صرفاً شامل موارد مرتبط با هسته ای ایران بوده و غالباً در حوزه دستورالعمل و مقررات اجرایی و خاتمه دادن به اجرای مفاد، خواهد بود. چنانچه در برنامه جامع مشترک اقدام (JCPOA) ملاحظه می‌شود:

The JCPOA will produce the comprehensive **lifting** of all UN Security Council sanctions as well as multilateral and national sanctions **related to Iran's nuclear programme**, including steps on access in areas of trade, technology, finance, and energy.

18. The UN Security Council resolution endorsing this JCPOA will **terminate all provisions** of previous UN Security Council resolutions on the Iranian nuclear issue – (1696) 2006 ,(1737) 2006 ,(1747) 2007 ,(1803) 2008 ,(1835) 2008 ,(1929) 2010 and (2224)2015 –simultaneously with the **IAEA-verified** implementation of agreed nuclear-related measures by Iran and will establish specific restrictions, as specified in Annex V.1

19. The EU **will terminate all provisions** of the EU Regulation, as subsequently amended, implementing all nuclear-related economic and financial sanctions, including related designations, simultaneously with **the IAEA-verified** implementation of agreed nuclear-related measures by Iran as specified in Annex V, which cover all sanctions and restrictive measures in the following areas, as described in Annex II.

21. The United States **will cease** the application, and will continue to do so, in accordance with this JCPOA of the sanctions specified in Annex II to take effect simultaneously with the **IAEA-verified** implementation of the agreed nuclear-related measures by Iran as specified in Annex V. Such sanctions cover the following areas as described in Annex II.

نکته اساسی درباره ی تحریم‌های آمریکا این است که دولت آمریکا در خصوص رفع تحریم‌های ثانویه ی آمریکا که وزن عمده را از مجموعه ی تحریم‌ها دارند، تعهد قطعی نداده است. بر اساس ماده ۲۳ برنامه جامع مشترک اقدام و ماده ۲۱ ضمیمه ۵ برنامه جامع مشترک اقدام، آمریکا متعهد به لغو تحریم‌های ثانویه هسته‌ای آمریکا (موضوع برنامه جامع مشترک اقدام) بعد از ۸ سال از اجرای تعهدات ایران نیست. آمریکا متعهد شده که برای لغو این تحریم‌ها از طریق تعامل با کنگره تلاش کند. با توجه به اینکه تحریم‌های ثانویه کنگره آمریکا صرفاً هسته ای نیست، احتمال بسیار ناچیزی برای لغو و حتی تعلیق این تحریم‌ها وجود دارد:

The United States will:

21 .**Seek** such legislative action as **may be appropriate to terminate** or modify to effectuate the termination of the **statutory sanctions** set forth in Sections 4.1-4.5 ,4.7 and 4.9 of Annex II;

تعلیق تحریم **سوئیفت** اروپا نیز تا حداقل ۸ سال بعد (روز انتقال) و حداقل ۱۰ سال بعد (روز خاتمه قطعنامه شورای امنیت) می‌تواند امتداد داشته باشد؛ چنانچه در صفحه ۱۴ قطعنامه ۲۲۳۱ آمده است:

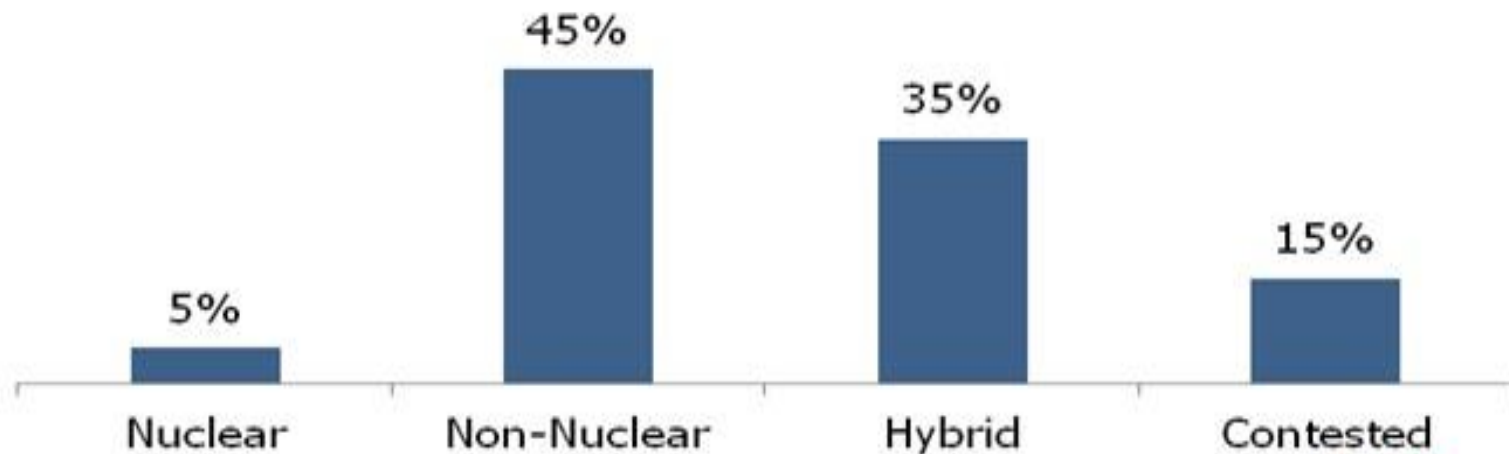
The EU will terminate all provisions of the EU Regulation, as subsequently amended, implementing all nuclear-related economic and financial sanctions, including related designations, simultaneously with the IAEA-verified implementation of agreed nuclear-related measures by Iran as specified in Annex V, which cover all sanctions and restrictive measures in the following areas, as described in Annex II:

iv. Supply of specialised financial messaging services, including **SWIFT**, for persons and entities set out in Attachment 1 to Annex II, including the Central Bank of Iran and Iranian financial institutions;

سایر تحریم های به بهانه اتهام تروریسم، پولشویی، امنیت ملی و نقض حقوق بشر آمریکا باقی می ماند؛ بلکه به اذعان بسیاری از مقامات آمریکا، تحریم ها روی این موضوعات منتقل گردیده و این تحریم ها **تشدید خواهد شد** تا محملی برای تحمیل خواسته های آمریکا و غرب به ایران باشد.

توجه به نمودار ذیل وزن تحریم های غیرهسته ای را به خوبی نشان می دهد:

Iran Sanctions Categorization

بازگشت پذیری تحریم‌ها

طبق ماده ۱۸ ضمیمه ۵ برنامه جامع مشترک اقدام، تحریم‌های سازمان ملل (قطعه‌نامه‌های ۱۷۳۷، ۱۷۴۷، ۱۸۰۳ و ۱۹۲۹) بعد از اینکه اجرای تعهدات ایران از سوی آژانس انرژی اتمی راستی آزمایی شد (در روز اجرا)، خاتمه می‌یابد. البته خاتمه تحریم‌ها مشروط است و امکان بازگشت پذیری در صورت نقض تعهدات ایران را دارد:

18 .In accordance with the UN Security Council resolution endorsing this JCPOA, the provisions imposed in UN Security Council resolutions 1696) 2006 ,(1737) 2006 ,(1747) 2007 ,(1803) 2008 ,(1835) 2008 ,(1929) 2010 (and 2224) 2015 (will be terminated **subject to re-imposition in the event of significant non-performance by Iran of JCPOA commitments**, and specific restrictions, including restrictions regarding the transfer of proliferation sensitive goods will apply.

ماده ۱۲ قطعنامه ۲۲۳۱ به گونه‌ای طراحی شده که امکان بازگشت سریع همه تحریم‌های سازمان ملل با کوچکترین بهانه‌گیری آمریکایی‌ها و هر یک از کشورهای ۵+۱ در قبال تعهدات ایران، عملی است. با **اعتراض** یک کشور از ۵+۱ به عدم اجرای تعهدات ایران در برنامه جامع مشترک اقدام، در فاصله حداکثر ۶۰ روز، با طی کردن مسیر ظاهری، رجوع به کمیسیون‌های کارشناسان، وزرای خارجه، مشورتی و سرانجام رجوع به شورای امنیت، **تمام تحریم‌ها بازمی‌گردد.**

نکته عجیب این است که نتیجه فرایندهای طراحی شده در بندهای ۱۲، ۱۱ و ۱۳ قطعنامه ۲۲۳۱ این خواهد بود که چنانچه ایران به عدم اجرای تعهدات برنامه جامع مشترک اقدام توسط طرف غربی اعتراض کند، باید همان مسیر کمیسیون‌ها و شورای امنیت را طی کند و با توجه به اینکه این ۵ کشور طرف مقابل اعضای دائمی شورای امنیت هستند و حق وتو دارند، سرانجام عملاً تحریم‌ها علیه ایران بازمی‌گردد؛ **یعنی عدم اجرای تعهد طرف مقابل و اعتراض ایران، موجب تنبیه ایران خواهد شد!**

11 *.Decides*, acting **under Article 41** of the Charter of the United Nations, that, **within 30 days** of receiving a notification by a JCPOA participant State of an issue that the JCPOA participant State believes constitutes significant non-performance of commitments under the JCPOA, it shall vote on a draft resolution to continue in effect the terminations in paragraph 7 (a) of this resolution, *decides* further that if, within 10 days of the notification referred to above, no Member of the Security Council has submitted such a draft resolution for a vote, then the President of the Security Council shall submit such a draft resolution and put it to a vote within 30 days of the notification referred to above, and *expresses* its intention to take into account the views of the States involved in the issue and any opinion on the issue by the Advisory Board established in the JCPOA;

12 .*Decides*, acting **under Article 41** of the Charter of the United Nations, that, if the Security Council does not adopt a resolution under paragraph 11 to continue in effect the terminations in paragraph 7 (a), then effective midnight Greenwich Mean Time after the thirtieth day after the notification to the Security Council described in paragraph 11 ,all of the provisions of resolutions 1696)2006 ,(1737) 2006 ,(1747) 2007 ,(1803) 2008 ,(1835) 2008 ,(and 1929) 2010 (that have been terminated pursuant to paragraph 7 (a) **shall apply in the same manner as they applied before the adoption of this resolution**, and the measures contained in paragraphs 7 ,8 and 20 to 20 of this resolution shall be terminated, unless the Security Council decides otherwise;

13 .Underscores that, in the event of a notification to the Security Council described in paragraph 11 ,Iran and the other JCPOA participants should strive to resolve the issue giving rise to the notification, *expresses* its intention to prevent the reapplication of the provisions if the issue giving rise to the notification is resolved, *decides*, acting **under Article 41** of the Charter of the United Nations, that if the notifying JCPOA participant State informs the Security Council that such an issue has been resolved before the end of the 30-day period specified in paragraph 12 above, then the provisions of this resolution, including the terminations in paragraph 7 (a), shall remain in effect notwithstanding paragraph 12 above, and notes Iran’s statement that if the provisions of previous resolutions are applied pursuant to paragraph 12 in whole or in part, Iran will treat this as grounds to cease performing its commitments under the JCPOA;

سازوکار طراحی شده در توافق وین و قطعنامه ۲۲۳۱ برای بازگشت پذیری تحریم-ها، به نحو **سهل و سریع در دسترس ۱+۵ و آمریکا** قرار دارد. در حالیکه بازگشت پذیری فعالیت‌های هسته‌ای و روند پیشرفت قبلی ایران، با توجه به برجیده شدن زیرساخت‌های اصلی و آسیب دیدن منابع انسانی **در هاله‌ای از ابهام** است.

میزان رعایت خطوط قرمز نظام در موضوع تحریمها

طبق بیانات مقام معظم رهبری، **خطوط قرمز** نظام عبارتند از:

۱. **تمامی تحریمهای اقتصادی باید رفع شود** و نه بخشی از تحریمها.
۲. **تحریمهای بانکی و مالی باید در روز امضای توافق** برداشته شود و نه در زمانهای آتی.
۳. **تحریمها باید یکجا** برداشته شود و نه به طور تدریجی.
۴. **تحریمها باید لغو شود و نه تعلیق.**
۵. **لغو تحریمها باید همزمان و متناظر** با شروع اجرای تعهدات ایران باشد و **نه بعد از اتمام تعهدات و راستی آزمایی آژانس.**

اما آنچه با بررسی سند برنامه جامع مشترک اقدام و قطعنامه ۲۲۳۱ به دست می آید، عبارت است از:

۱. **تحریم‌ها لغو نمی‌شوند** بلکه بخشی از تحریم‌ها که مرتبط با هسته ای هستند، «تعلیق تدریجی مشروط به راستی آزمایی» می‌شوند.
۲. هیچیک از تحریم‌های سازمان ملل، اروپا و آمریکا در روز امضا رفع نمی‌شود.
۳. تعلیق تحریم‌های فوق یکباره و تدریجی و در مقاطع مختلف است. (روز اجرا، روز انتقال و ...)
۴. تحریم‌های آمریکا و اروپا تعلیق می‌شود و نه لغو.
۵. تعلیق تحریم‌های فوق منوط به اجرای تمامی تعهدات ایران (تعهدات موضوع پیوست یک برنامه جامع مشترک اقدام) و راستی آزمایی آن از سوی آژانس است. به عبارت دیگر ایران شروع کننده و ریسک پذیر است و هیچ یک از اقدامات ایران متناظر با اقدامات طرف مقابل نیست.

آینده صنعت هسته‌ای ج.ا.ا. ایران

آینده صنعت هسته‌ای ج.ا.ایران؛

۱- غنی سازی

غنی سازی محدود در ایران در چارچوب زمانی برنامه جامع مشترک اقدام مجاز بوده و بعد از این دوره زمانی باید **مذاکرات جدیدی** برای غنی سازی در ایران انجام شود. طبق برنامه بلندمدت، برای ۱۵ سال، فعالیت‌های مرتبط با غنی سازی ایران فقط در نطنز و در سطح کمتر از ۳.۶۷ درصد انجام می‌شود.

28 .Iran will keep its level of uranium enrichment at **up to 3.67** percent for **15** years.

غنی سازی ۵ و ۲۰ درصد در فردو تعطیل می شود. سایت فردو تغییر ماهیت می دهد و از یک سایت غنی سازی به یک سایت تحقیقاتی با ۲ زنجیره سانتریفیوژهای IR-1 تبدیل می شود و زیرساخت های مازاد بر این، از فردو برچیده می شود. به مدت ۱۵ سال، ایران در فردو، فعالیت های غنی سازی اورانیوم و تحقیق و توسعه مربوط به غنی سازی اورانیوم نخواهد داشت و هیچ گونه مواد هسته ای نگهداری نخواهد کرد.

ایران ذخیره اورانیوم غنی شده خود را تا حد ۳۰۰ کیلوگرم با غنای تا ۳.۶۷ درصد نگاه خواهد داشت. ۹۷۰۰ کیلوگرم اورانیوم غنی شده مازاد ایران نیز یا تا سطح اورانیوم طبیعی رقیق می شود و یا فروخته شده و در ازای آن اورانیوم طبیعی (!) تحویل گرفته می شود. (Annex I-56,57 برنامه جامع مشترک اقدام)

آینده صنعت هسته‌ای ج.ا.ایران؛

۲- سانتریفیوژ

در طی سال دهم از برنامه جامع مشترک اقدام، ایران شروع به «از رده خارج کردن» سانتریفیوژ IR-1 خواهد کرد!

A: 2 .Iran will begin phasing out its IR-1 centrifuges in 10 years.

ایران بعد از سال ۸,۵ از برنامه جامع مشترک اقدام صرفاً می تواند با سانتریفیوژهای IR-6 و IR-8 زنجیره های کوچک و میانی (دارای حداکثر ۳۰ ماشین) ایجاد نماید.

نکته کلیدی این است که زنجیره های کوچک و میانی توانایی غنی سازی صنعتی ندارند و این غنی سازی در حد تحقیقاتی خواهد بود که مقصود از آن جمع کردن مواد غنی شده نیست بلکه هدف آن آزمایشگاهی است.

37. Iran will continue testing of the IR-6 on single centrifuge machines and its intermediate cascades and will commence testing of **up to 30 centrifuge** machines from one and a half years before the end of year 10 .Iran will proceed from single centrifuge machines and **small cascades to intermediate cascades** in a logical sequence.

38. Iran will commence, upon start of implementation of the JCPOA, testing of the IR-8 on single centrifuge machines and its intermediate cascades and will commence the testing of **up to 30 centrifuges** machines from one and a half years before the end of year 10 .Iran will proceed from single centrifuges to **small cascades to intermediate cascades** in a logical sequence.

طبق بند A-4 برنامه جامع مشترک اقدام، ایران در صورتی که **نیاز عملی بالفعل** داشته باشد (**are needed**) می تواند نسبت به تولید IR-6 و IR-8 اقدام کند.

4. **As Iran will be phasing out its IR-1 centrifuges**, it will not manufacture or assemble other centrifuges, except as provided for in Annex I, and will replace failed centrifuges with centrifuges of the same type. Iran will manufacture advanced centrifuge machines only for the purposes specified in this JCPOA. From the **end of the eighth year**, and as described in Annex I, Iran will start to manufacture agreed numbers of IR-6 and IR-8 centrifuge machines without rotors and will store all of the manufactured machines at Natanz, under IAEA continuous monitoring **until they are needed** under Iran's long-term enrichment and enrichment R&D plan.

بعد از سال ۸ اجرای برنامه جامع مشترک اقدام، از سال ۸ تا ۱۰ ایران مجاز است صرفاً سالانه ۲۰۰ ماشین IR-8 و IR-6 **بدون روتور** بسازد. بعد از سال ۱۰ ایران مجاز است سانتریفیوژهای کامل را با همین نرخ (حداکثر ۲۰۰ تا در سال از هر کدام) برای نیازهای غنی‌سازی و نیازهای تحقیق و توسعه غنی‌سازی **(طبق برنامه توافق شده؟؟؟!!!)** بسازد.

ایران این ماشین‌ها را در نطنز در **محلی در روی زمین** و تحت نظارت مستمر آژانس تا وقتی که آنها برای سرهم‌بندی طبق برنامه‌ی غنی‌سازی و تحقیق و توسعه‌ی غنی‌سازی مورد نیاز شوند (Annex I-K63 برنامه جامع مشترک اقدام).

آینده صنعت هسته‌ای ج.ا.ایران؛

۳- راکتور آب سنگین

ایران به طور دائم از داشتن راکتور آب سنگین محروم می‌شود و راکتور کنونی آب سنگین اراک (که تجربه سوخت سازی و آزمایش‌های راکتور را به کشور می‌دهد) به راکتوری تحقیقاتی با نصف توان گذشته (از ۴۰ مگاواتی به ۲۰ مگاواتی) تبدیل می‌شود. همچنین محفظ فولادی با گرید هسته‌ای در راکتور آب سنگین اراک بیرون کشیده شده و با بتن پر می‌شود.

تأسیسات راکتور آب سبک بدون غنی‌سازی و با تأمین سوخت از طریق خرید از خارج کشور خواهد بود.

محدود شدن تولید پولوتونیوم و محرومیت دائمی از استفاده از این محصول در صنایع راهبردی هسته‌ای، پزشکی، فضایی و ...

آینده صنعت هسته‌ای ج.ا.ایران؛

۴- سوخت هسته‌ای

ج.ا. ایران به طور دائمی و نامحدود از تولید قرص سوخت، میله‌ی سوخت و مجتمع سوخت با اورانیوم طبیعی که در راکتور آب سنگین مورد استفاده قرار می‌گیرد، محروم خواهد شد.

کارگروه فنی! که کمیسیون مشترک برای توانمندسازی ایران برای سوخت هسته‌ای تشکیل داده است، «**معیارهای فنی عینی**» را تعریف می‌کند! آژانس نیز فرایند ساخت هر نوع سوخت در ایران را پایش می‌کند تا با معیارهای کارگروه فنی منطبق باشد. (Annex I- 59 برنامه جامع مشترک اقدام)

در انتهای بند **A-7** برنامه جامع مشترک اقدام، گفته شده است که پس از عملیاتی شدن **بانک سوخت آژانس در قزاقستان**، ایران نیاز خود به سوخت را می‌تواند از این بانک تأمین کند. که به نظر می‌رسد با ایجاد بانک سوخت **نیاز و حق غنی‌سازی در کشور اساساً انکار شود.**

پس از مصرف سوخت ۲۰ درصد موجود در **راکتور تحقیقاتی تهران (TRR)**، ایران باید هر گونه سوخت اضافی مورد نیاز برای راکتور تحقیقاتی تهران را **از بازارهای جهانی خریداری کند (A-7)** برنامه جامع مشترک اقدام). محموله‌های سوخت برای راکتور تهران **۵ کیلویی** است که بعد از تأیید مصرف مورد قبول آن توسط آژانس، ۵ کیلوی بعدی قابل تحویل به ایران است (**Annex I-60** برنامه جامع مشترک اقدام). البته تجربه بیانیه تهران و بحث تبادل سوخت نشان می‌دهد که چون تولید و معامله این میزان سوخت ۲۰٪ غنی شده برای هیچ کشوری **مقرون به صرفه نیست**، کسی حاضر با انعقاد قرارداد با ایران نمی‌شود. ضمن اینکه بحث همزمانی تبادل سوخت هم مطرح است.

آینده صنعت هسته‌ای ج.ا.ایران؛

۵- بازفرآوری

ایران به مدت ۱۵ سال، و بدون داشتن قصدی برای بعد از آن (محرومیت دائمی)، وارد فعالیت های مربوط به **بازفرآوری سوخت** مصرف شده یا فعالیت های مربوط به **تحقیق و توسعه بازفرآوری سوخت** مصرف شده **نخواهد شد**. ایران سوخت های مصرف شده را با رعایت قوانین ملی سایر کشورها به بیرون کشور می فرستد.

❖ تعطیلی درازمدت تولید سانتریفیوژ و قطعات و تجهیزات غنی سازی و ... موجب **تعطیلی** بسیاری از کارخانه های صنعت هسته ای و از دست رفتن نیروهای انسانی متخصص فعال در این حوزه می گردد.

وضعیت موشکی و تسلیماتی ایران

در بند ۳ و ۴ از ضمیمه B قطعنامه ۲۲۳۱ (صص ۹۹-۱۰۰) **حداقل برای ۸ سال** **فعالیت‌های مرتبط** با موشک‌های بالستیک برای ایران **ممنوع است** و فعالیت‌های موشکی ایران تحت رژیم کنترل فناوری موشکی (MTCR) **مجاز خواهد بود. تحریم‌های تسلیحاتی نیز حداقل تا ۵ سال دیگر ادامه دارد** و بعد از آن **نیز صرفاً با مجوز شورای امنیت** و در سازوکار تعریف شده این شورا، همکاری تسلیحاتی با ایران ممکن خواهد بود. خرید کلیه اقلام با کاربرد دوگانه صرفاً از کانال کمیسیون ویژه بین‌المللی و **با کسب مجوز «مورد به مورد»** از شورای امنیت سازمان ملل ممکن خواهد بود. ایران در هر جای دنیا باید اجازه بازرسی محموله‌هایش را به کشورها بدهد و کشور فروشنده نیز متعهد است که نظارت نماید تا این اقلام در زمینه‌های مجاز در ایران استفاده شود!!!

دو ادعایی که وزارت امور خارجه درباره قطعنامه شورای امنیت مطرح می کند این است که اولاً- این قطعنامه خطر موجود در قطعنامه ۱۹۲۹ را از کشور رفع کرد؛ ثانیاً- کشور را از ذیل فصل ۷ منشور ملل متحد خارج کرد. متأسفانه باید گفت که هر دو ادعای فوق نادرست است؛ چرا که:

- اولاً، قطعنامه ۲۲۳۱ در مواردی از قطعنامه ۱۹۲۹ **بدتر است**؛ از جمله استمرار بیشتر **تحریم های موشکی و تسلیحاتی** در ۲۲۳۱ و **عدم به رسمیت شناختن حق غنی سازی** در ۲۲۳۱ وجود دارد؛ در حالیکه در قطعنامه ۱۹۲۹ حق غنی سازی ایران را به رسمیت می شناسد ولی خواستار تعلیق آن و حل و فصل مسائل با آژانس می شود.

- ثانیاً، در قطعنامه ۲۲۳۱، ۱۰ مرتبه به ماده ۴۱ فصل ۷ منشور اشاره شده و امکان بردن ایران **تحت ماده ۴۲** فصل ۷ منشور (**حمله نظامی**) به بهانه و ادعای نقض قطعنامه توسط ایران، از سوی سلطه گران جهانی کاملاً قابل تصور است.